

URZĄD ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
Departament Prawny

Warszawa, dnia 27.05.2010 r.

UZP/DP/O-JNI/13009/10871/10

Szanowny Pan

Marek R. Jankowski

Broker ubezpieczeniowy

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 lutego 2010 r. dotyczące stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, ze zm.) do grupowych umów ubezpieczenia na życie pracowników jednostek sektora finansów publicznych, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (dalej „ustawa PZP”) przez zamówienie publiczne należy rozumieć odpłatną umowę zawieraną między zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. W świetle zacytowanego przepisu, udzieleniem zamówienia publicznego jest zawarcie umowy, która spełnia łącznie następujące przesłanki:

- jej stronami są zamawiający i wykonawca,
- przedmiotem tej umowy są usługi, dostawy lub roboty budowlane,
- umowa ma mieć odpłatny charakter.

W doktrynie prawa cywilnego przyjmuje się, że umową odpłatną jest wzajemne, dowolne świadczenie mieszczące się w ramach odpłatnych czynności prawnych, tj. czynności, w których każda ze stron uzyskuje jakąś korzyść majątkową. Zatem odwołując się do definicji zamówienia publicznego można stwierdzić, iż jest ono umową zawieraną między zamawiającym a wykonawcą, w wykonaniu której korzyść majątkową otrzymuje zarówno zamawiający – w postaci wykonanej usługi, dostawy lub roboty budowlanej, jak i wykonawca - najczęściej w postaci zapłaty lub w innej, niekoniecznie pieniężnej postaci (usługi, rzeczy, wierzytelności itd.), podlegającej ocenie pieniężnej.

Należy przy tym podkreślić, iż ustawa PZP nie rozróżnia, kto uiszcza wynagrodzenie wykonawcy oraz na czyją rzecz jest on zobowiązany spełnić świadczenie stanowiące przedmiot umowy. W doktrynie prawa zamówień publicznych wskazuje się bowiem, iż przepisami tej ustawy objęte są nie tylko sytuacje, gdy zamawiający finansuje zamówienie bezpośrednio z własnych środków, ale także sytuacje, gdy płatność za zamówienie jest realizowana przez inny podmiot (zob. J. Pieróg: *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 25).

Stąd, należy przyjąć, iż lege non distinguente płatność może być dokonana przez podmiot trzeci i na jego rzecz może być wykonane świadczenie stanowiące przedmiot umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Z sytuacją opisaną powyżej mamy do czynienia w przypadku grupowych umów ubezpieczeń na życie zawieranych z zakładem ubezpieczeń przez pracodawcę zobowiązanego do stosowania ustawy PZP na rzecz jego pracowników, w tym zamawiających posiadających status jednostek sektora finansów publicznych (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy PZP i art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - Dz. U. Nr 157, poz. 1240, ze zm.). W zaistniałych okolicznościach z punktu widzenia przedmiotowej ustawy, pracodawca jest zamawiającym, a zakład ubezpieczeń wykonawcą. Umowa dotyczy usługi. Wskazuje na to nomenklatura zawarta we Wspólnym Słowniku Zamówień CPV. Zalicza on zamówienia obejmujące pracownicze ubezpieczenie grupowe do usług opisanych kodami 66511000-3 (usługi ubezpieczeń na życie), 66512100-3 (usługi ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków), 66512210-7 (usługi dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego), 66512220-0 (usługi ubezpieczenia medycznego). Usługa ta jest świadczona przez zakład ubezpieczeń na rzecz pracowników zamawiającego. Nie budzi przy tym wątpliwości, że grupowa umowa ubezpieczenia na życie pracowników ma charakter odpłatny. W zamian bowiem za zobowiązanie się do zapłaty składki zakład ubezpieczeń udziela ochrony ubezpieczeniowej i zobowiązuje się spełnić na rzecz ubezpieczonego określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 1 k.c.). Bez znaczenia przy tym dla kwalifikacji takiej umowy jako umowy odpłatnej pozostaje fakt, iż składki będą uiszczane przez zamawiającego (pracodawcę) na rzecz zakładu ubezpieczeń po ich potrąceniu z wynagrodzeń wypłacanych pracownikom. Powyższe nie pozbawia tych umów odpłatnego charakteru. Przy czym należy wskazać, iż w myśl postanowienia art. 808 § 2 zd. 1 k.c. roszczenie o zapłatę składki przysługuje ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko ubezpieczającemu. Tak więc podmiotem wyłącznie zobowiązanym do zapłaty składki względem zakładu ubezpieczeń jest zamawiający, a nie ubezpieczony pracownik finansujący ze swego wynagrodzenia koszt należnej składki. Szerokie omówienie powyższego zagadnienia zawarte jest w opinii zamieszczonej w internetowym serwisie

informacyjnym Urzędu w zakładce opinie prawne (<http://www.uzp.gov.pl/zagadnienia-merytoryczne/prawo-polskie/opinie-prawne/aktualne/>).

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że pracodawcy posiadający status jednostek sektora finansów publicznych (art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy PZP) są zobowiązani do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych określonych w tej ustawie do zawierania grupowych umów ubezpieczenia na życie swoich pracowników.

Jak wyjaśniono powyżej z zamówieniem publicznym mamy do czynienia w sytuacji, gdy stroną umowy jest podmiot zamawiający w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy PZP. Odnosząc to ustalenie do omawianego przypadku należy stwierdzić, iż zamówieniem publicznym jest umowa grupowego ubezpieczenia na życie, której stroną - ubezpieczającym - jest zamawiający w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy PZP (arg. z art. 2 pkt 13 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy PZP). A contrario waloru zamówienia publicznego nie posiada umowa grupowego ubezpieczenia na życie zawierana przez ubezpieczającego nieposiadającego statusu zamawiającego w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy PZP. Bez znaczenia przy tym pozostaje fakt, iż ubezpieczonymi w ramach takiej umowy będą pracownicy podmiotu zamawiającego, w tym pracownicy jednostki sektora finansów publicznych. Istota kwalifikacji umowy grupowego ubezpieczenia na życie jako zamówienia publicznego sprowadza się bowiem do ustalenia statusu prawnego ubezpieczającego, a nie ubezpieczonego (arg. z art. 808 § 1 k.c.). Jeżeli zatem umowa grupowego ubezpieczenia na życie dla pracowników jednostki sektora finansów publicznych zawierana jest przez inny podmiot niż pracodawca (zamawiającego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy PZP), wówczas do zawarcia takiej umowy nie stosuje się procedur udzielania zamówień publicznych określonych w ustawie PZP. Z takim przypadkiem możemy mieć na przykład do czynienia w sytuacji, gdy umowa grupowego ubezpieczenia na życie pracowników zawierana jest przez zakładową organizację związkową działającą u danego pracodawcy.

Rekapitulując powyższe należy stwierdzić, iż warunkiem uznania umowy grupowego ubezpieczenia na życie pracowników za zamówienie publiczne, a w konsekwencji uznanie, iż zawarcie takiej umowy wymaga zastosowania procedur udzielania zamówień publicznych, jest ustalenie, że stroną takiej umowy – ubezpieczającym - jest zamawiający w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy PZP. W przypadku, gdy ubezpieczającym jest inny podmiot do zawarcia umowy grupowego ubezpieczenia na życie dochodzi w trybie i na zasadach określonych w przepisach ustawy Kodeks cywilny.

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Rafał Jędrzejewski
Rafał Jędrzejewski